

Danmark. (Avisutdrag 25.febr.)

Tyskernes svar på patriotenes attentat mot en av Odenses mest kjente quislinger, grosserer Harkjær Simonsen, ble den værste terroraksjon landet hittil har opplevet. Den første natt etter attentatet fant 15 bombeeksplosjoner sted i byen, og 5 mord ble begått. En av de myrdede var den svenske vicekonsulen i byen, de øvrige var alle kjente læger. ..

Den tyske terror begynte med bombeeksplosjonene, som alle fant sted i løpet av en time. Under beskyttelse av HIPO, d.v.s. det tyske hjelpepolitiet, ble 15 høyeksplosive bomber plassert i forskjellige leiligheter rundt om, uten at befolkningen fikk advarsel. Foruten et antall sårede, 7-8 personer, så byens tre hovedgater etter eksplosjonen ut som om de hadde vært utsatt for et flyangrep. Skadene beregnes til ca. 6 millioner. Mordene på legene ble uten formaliteter foretatt i en trøppeoppgang i byens sykehus. Natten etter fortsatte skrenselsaksjonene, men denne gang i Aarhus. Også Randers og Silkeborg har vært utsatt for sprengninger.

...Et tysk transportskip med 2.500 sårede tyske soldater fra østfronten er nå kommet til Kjøbenhavn. Det er den første kontingent av de 10.000 eller 20.000 sårede soldater som tyskerne har forlangt plass til i Danmark. Soldatene var en forferdelig tilstand. Ingen av dem var avluset for innskipningen, og det er ikke tvil om at flere av dem er angrepet av epidemiske sykdommer. Uhyggelige sener, som vitner om den største desorganisasjon og oppløsning innen den tyske krigsmakt, utspiltes på de sykehus som fikk ta imot de sårede. Dansk Presstjenst i Stockholm skriver: ...De fleste hadde fremdeles granatsplinter i kroppen, og det var ikke gjort noe med deres sår hverken før eller under transporten. En soldat hadde således fått benet avskutt ovenfor kneet, og hadde selv bandasert inn benstumpen med gamle aviser og bundet det hele sammen med en hyssingstump. Under hele transporten hadde de sårede ikke fått annen mat enn dårlig suppe, og de var mere eller mindre bevisstløse på grunn av de plager de hadde gjennomgått. -

Ved ankomsten til sykehuset måtte først en avlusning finne sted, og sykehuspersonalet måtte være til stede i badet. Herunder utspiltes så redselsfulle scener at flere av de rutinerte sykepleiersker be-svinte. Mens de sårede ventet på å komme under behandling, var det flere av dem som døde. ...

Storbritannia.

I likhet med den fri tyske komite i Moskva, er en liknende sammen-slutning bestående av landflyktige tyskere, dannet i Storbritannia. Den har allerede rettet en appell til det tyske folk om å akseptere Krim-deklarasjonens prinsipper.

På grunn av sykdom er I N F O R M A T I O N nr. 7 blitt forsinket, men vi kommer snart igjen med neste.

Send avisen videre.

Vær forsiktig!

President Roosevelts siste tale til kongressen.

Dagens nyheter, fredag 2/3-45.

Torsdag framla Roosevelt Jaltakonferansens resultater for begge kamrene i kongressen.

"Det er godt å h være hjemme igjen, sa han. Det har vært en lang reise, men jeg håper dere vil være enige i at den har vært fruktbringende."

Hitler håpet at vi aldri skulle bli enige...men aldri før har de største allierte vært mer intimt enige, ikke bare når det gjelder krigsmålene, men også fredsmålene, og de er bestemt på å fortsette å være enige...

Etter å ha omtalt en del militære åtgjerder, beregnet på å fremme den endelige seir, fortsatte Roosevelt:

Vi kommer ikke til å holde opp et øyeblikk for den betingelsesløse kapitulasjonen kommer. Tysklands folk og soldater må innse at jo før de gir opp og kapitulerer i grupper eller individuelt, jo snarere kommer det til å bli en slutt på deres lidelser. De må innse at de bare gjennom en fallstendig kapitulasjon kan begynne å gjenopprette seg selv som et folk som verden kan godta som en hyggelig nabo. Vi slo igjen fast i Jalta og vi gjentar på ny at en betingelsesløs kapitulasjon ikke innebærer ødeleggelse og slaveri av det tyske folk....

Vi forklarte tydelig hva en slik kapitulasjon betyr for Tyskland. Den betyr en midlertidig kontroll fra Storbritannias, Russlands, Frankrikes og De Forente Statenes side over Tyskland. Vi ønsker ikke at det tyske folk skal sulte eller bli en byrde for den øvrige verden... Vårt mål er enkelt - å sikre freden for den fremtidige verden.

Under mitt besøk i Jalta så jeg eksempler på det umåtelige og meningsløse raseri og den ødeleggelse som den tyske militarismen forårsaker. Jalta hadde ingen militær betydning av noe slag og ble ikke forsvart. Sebastopol var også et bilde på den frykteligste ødeleggelse og mindre enn et dusin bygninger var uskadede.

Jeg har lest om Warszawa, Lidice, Rotterdam og Coventry, men jeg så Jalta og Sebastopol og vet at det ikke finnes tilstrekkelig plass på jorden for både tysk militarisme og kristen anstendighet. På kringkonferansen framla amerikanerne et forslag i denne saken som etter inngående diskusjon ble enstemmig antatt av begge de andre nasjonene. Det er ennå ikke mulig å offentliggjøre avtalens innhold, men det kommer snart til å bli gjort.

Konferansen mellom alle de forente nasjoner kommer til å tre sammen den 25. april 1945 - og da håper vi alle oppriktig og regner med å kunne gjennomføre en definitiv organiseringsplan (charta) som kan bevare freden i verden og for alltid fordømme

angripernes makt. Jeg er meg bevisst, som alle de forente nasjoner, det konstitusjonelle faktum at denne plan må godkjennes av to tredjedeler av De Forenede Staters senat liksom også en del andre overenskomster som ble sluttet i Jalta. Senatet og representantenes hus blir begge to representert på San Francisco konferansen. Den amerikanske delegasjonen blir i ordets fulle betydning en delegasjon for to partier. Verdensfreden er ikke noe partispørsmål - like lite som en militær seir er det. Verdensfredens oppbygging kan ikke bli en manns, et partis eller en nasjons verk. Det kan ikke bli en fred for de store nasjoner eller for de små nasjoner, det må bli en fred som hviler på hele verdens felles anstrengelser.

Det kan ikke bli noen fullkommen bygning fra begynnelsen av, men det kan bli fred - og det skal bli fred - grunnlagt på Atlanteravtalens sunne og rettfærdige prinsipper - på anerkjennelsen av menneskets verdighet og på garantier for toleranse og frihet i religiøs henseende.

Det har forekommet øyeblikker av politisk forvirring og uro i de befriede områdene - Som i Grekenland og i Polen, Jugoslavia og andre steder. Hva som er verre er at det har begynt å gro opp tanker om "innflytelsessfærer" som er uforenlige med de grunnleggende prinsipper for internasjonalt samarbeid. Om denne utviklingen fikk fortsette uhemmet kunne den få tragiske resultater. Det er meningsløst å prøve å legge skylden for denne situasjon på en eller annen bestemt nasjon. Det er en slags utvikling som er uunngåelig hvis ikke verdens tre største makter uten opphør fortsetter å arbeide sammen. Vi kom sammen på Krim fag, besluttet på å løse problemet med de befriede land. Jeg er glad over å kunne bekrefte overfor kongressen at vi nådde fram til en løsning. Ansvar for de politiske forhold tusenvis av kilometer på den andre siden av havet kan vår store nasjon ikke lenger unndra seg... Det ville bare være til vår egen skade om vi gjorde det: de endelige bestemmelsene om disse områdene skal treffes i fellesskap og blir derfor ofte et resultat av kompromisser. De Forenede Stater vil ikke alltid få sin vilje 100% igjennom., heller ikke Russland eller Storbritannia.

Vi kommer ikke alltid til å nå fram til ideelle løsninger av kompliserte internasjonale problemer, selv om vi er besluttet på stadig å strebe mot idealet. Men jeg er sikker på at det - gjennom de overenskomster som ble sluttet på Jalta - kommer til å oppstå et mer stabilt Europa enn noensinne tidligere. Så snart folkets fri vilje kommer til uttrykk i et land slutter vårt unndragbare ansvar. Det er i vår alles nasjonale interesse at disse befriede områder igjen kan hjelpe seg selv.

Et typisk eksempel på felles aksjon av de tre største allierte innenfor et befrikt område, er den løsningen som ble nådd i spørsmålet om Polen. Hele det polske spørsmål kunne betraktes som en

potentiell kilde til uro i etterkrigstidens Europa og vi kom til konferansen besluttet på å finne et felles grunnlag for en løsning av det. Beslutningen om Polens grenser var et kompromiss, men jeg er overbevist om at overenskomsten om Polen under de nå rådende omstendigheter er den håpefulleste som var mulig for et fritt uavhengig og blomstrende Polen.

Krimkonferansen var en konferanse mellom de tre største militærmaktene som bærer hovedansvaret og hovedbyrden hva krigen angår. Skjønt Frankrike av den grunn ikke tok del i møtet, må ingen underkjenne den innrømmelse som landet der fikk om sin rolle framover i tiden i Europa og verden.

Krimkonferansen var et vendepunkt i Amerikas historie. Det kommer snart til å bli forelagt det amerikanske senat og det amerikanske folk en stor beslutning som kommer til å avgjøre De Forenede Stater - og verdens - skjebne for generasjoner framover. Det kan ikke bli spørsmål om noen mellomstilling her. Enten må vi ta ansvaret for verdenssamarbeidet eller også må vi bære ansvaret for en ny verdenskonflikt. Jeg vet at ordet "planering" ikke blir sett på med velvilje på enkelte hold. I indrepolitiske anliggender har tragiske feil blitt gjort på grunn av manglende planering, og på den annen side er mange store forbedringer i leveforholdene og mange fordeler for menneskeheten oppnådd ved intelligent og hensiktsmessig planering.... Det samme gjelder forholdene mellom nasjonene. For annen gang står denne generasjonen foran den oppgaven å hindre krig... Freden kan bare bestå så lenge menneskeheten virkelig krever den og er villig til å arbeide og gjøre oppofrelser for den. For 25 år siden vendte amerikans soldater sitt blikk mot verdens statsmenn for at disse skulle avslutte det fredsarbeid som de hadde stritt og lidt for. Vi svek dem den gangen. Vi kan ikke svike dem en gang til og regne med at verden igjen skal overleve det.

Krimkonferansen var et vellykket forsøk fra de tre ledende nasjoners side på å finne et felles grunnlag for fred, Den innebærer at det er slutt på systemet med ensidige aksjoner, eksklusive allianser, innflytelsessfærer, maktbalanser og alle andre utveger som man har grepet til i århundrenes løp og som har vist seg ubrukelige. Vi foreslår i stedet for alt dette en verdensorganisasjon som alle fredselskende nasjoner skal få anledning til å slutte seg til. Jeg er overbevist om at konferansen og det amerikanske folk vil betrakte resultatet av denne konferansen som begynnelsen på en permanent fredsgrunnvold som vi med Guds hjelp kan bygge den bedre verden på som våre barn og barnebarn må leve i.

Dagens Nyheter skriver i artikkelen "Amerika ved vendepunktet" om Roosevelts innerts:

Det er umulig å avgjøre og blir kanskje aldri avgjort hvilken av de tre store ledere i kampen mot Tyskland som har gjort den største personlige innsats i de respektive länds krigföring. Men i Roosevelts verdenshistoriske gjerning er et innslag som ikke finner noen sammenlikning hos hans russiske og engelske kolleger: Han skapte de psykologiske forutsetningene for det amerikanske folks inngang i krigen, han bröt den amerikanske isolasjonisme og han gjorde det nettopp da folket hadde sunket dypere enn xx noen sinne i denne sin arvesynd. I disse dager, da tyskerne er trent tilbake fra Rhinen og fra Oder, xx skal vi huske hvorledes fremtids perspektivet så ut for Roosevelt da han tok det første direkte skritt på väg mot Amerikas inngang i krigen; han byttet 50 over-trykke jagere mot retten til å benytte visse engelske støttepunkter på den vestre halvkule, men på det vilkår at England - om det verste skulle hende - forpliktet seg til ikke å senke sin flöte för å forhindre at den falt i tyskernes hender. Det var hösten 1940. Frankrike hadde vært Amerikas förste försvarslinje, England var den andre. Hvis også den bröt sammen, måtte Amerika fortsette krigen alene med stötte av den hjälplöse engelske flöte. Det var Roosevelts plan i världskrigens förste, mörke tid.

Men förändringen i krigen og den ventede fred stilte Roosevelt överför et nytt problem, som også savner sammenlikning i England og Sovjet. Han måtte skape de psykologiske forutsetninger för Amerikas inntreden i världsfredens organisasjon. Den annen världskrig kunne, liksom den förste, bli en episode uten morgendag i amerikansk utenrikspolitikk. I et siste budskap stillet Roosevelt problemet: "Enten må vi ta ansvaret för samarbeid med verden eller vi må bære ansvaret för en ny verdenskonflikt". Fra den totale isolering ledet Roosevelt sitt folk inn i krigen. Fra krigen ville han ledet sitt folk inn i samarbeid med verdens övriga folk för fredens opprettholdelse.

Romania.

General Radescus sönn har offentliggjort ennå et öpent brev til sin far, der han legger hele ansvaret för de blodige hendelser i Romania på han.

"Det er tungt för meg", skriver sönnen, "å skrive slik til deg. Du er dog min far. Etter mitt förste brev erklarte du at jeg var en forbryter og du ville selv skyte meg. Mine samtaler med deg overbeviser xx meg om at du er sunket så dypt at jeg ikke lenger kan betrakte deg som en far. Jeg er först og fremst romaner. Og jeg må stemple deg som en person som med sitt forrederi har for- sökt å bringe vårt fedreland til avgrunnens rand."

Tyskländs rikspressesjef, Söndermann, har nettopp gitt ut en bok hvor den historiske skyld för den niverende krig klarlegges med arisk skarpainn. Hovedansvaret ligger hos: Wilson, Lenin, Trotsky, Roosevelt, Churchill, Vansittart, Eden, Duff Cooper, Benes og Morgenthau!!!

Dilemma i Midt-Östen. (Economist, 17/2-45.)

Vanskelighetene som har oppstått i anledning av Frankrikes stilling i Levanten er ikke nye. Helt siden Frankrike overtok mandatet över Syria og Libanon i 1920 har disse löndene vært i mer eller mindre konstant opprör mot det franske styre. Franskmennene innrömmet dette faktum da de i 1936 forhandlet om en traktat som skulle erstatte det tidligere mandat med uavhengighet og forbund med Frankrike. Men det franske kommer avlöe å ratifisere traktaten og krigen begynte mens Syria og Libanon fremdeles var under fransk kontroll.

I 1940, etter en ukes väklen, tok den franske kommandant i Levanten Vichys parti. I 1941, under Raschid Ali oppröret i Irak, tillot den franske höykommissar tyskerne å bruke syriske flyplasser. En britisk og fri fransk styrke gikk inn i Syria og gjenopprettet fransk kontroll över landet etter alvorlig kamp. Den 26. september 1944, erklarte general Catroux Syrias uavhengighet. Han garanterte syrierne rett til å styre sine indre anliggender, å utnevne og motte diplomatiska representanter og kontrollere deres egen arme. Liknende erkläringer ble avgitt överfor Libanon. Men i begge tilfeller knyttet franskmennene den betingelsen til oppnåelsen av uavhengighet at det skulle slutes en traktat med Frankrike - "deres uavhengighet og herredöme vil bli garantert av en traktat som skal definere vårt gjensidige forhold."

Siden har franskmennene stadig bestemtere hevdet den mening at i 1941 gjorde de innrömmelsen av uavhengighet avhengig av at det ble sluttet en allianse som ville sikre Frankrike en viss posisjon. Både syrerne og libanenserne nekter denne utlegningen. De hevder at friheten ble gitt dem uten betingelser og at de står fritt om de vil godta eller forkaste en allianse med Frankrike.

Dette sammenstöt mellom to motsatte synspunkter har allerede fört til en krise, i november 1943, da franskmennene arresterte den nyvalgte libanesiske regjeringen för å innføre lover som franskmennene ikke likte. Denne krisen gled över, men det er ennå ikke funnet noe kompromiss... Syrerne ber om å få den lovede kontroll över sine bevæpnede styrker og insisterer på at de franske styrker skal trekkes tilbake. Franskmennene svarer at ingen slik förändring kan finne sted för syrerne og libanenserne undertegner alliansetraktaten. Imellomtiden har både de Gaulle og den franske utenriksminister erklært at Frankrike er bestemt på å beholde ansvaret för ro og orden i Syria og Libanon og opprettholde en tilstrekkelig styrke til det formål. Det er kommet til demonstrasjoner i Damaskus, syrerne og libanensere kritiserer öpenlyst Frankrikes höldning, og det kan nær som helst komme til uroligheter.

Konflikten angår ikke bare franskmenn og arabere. Briterne er også innblandet, dels fordi de, som franskmennene, har særlige interesser i LIX Midt-Östen, men dels også fordi deres garanti av den syriske og libanesiske uavhengighet, som ble gitt i 1941, har oppmuntrret disse til å betrakte dem som beskyttere. Det er riktig nok at herr Oliver Lyttelton i en brevveksling med general de Gaulle i 1941 erklarte at "vi har ikke noe önske om å röre ved Frankrikes stilling. Både det fri Frankrike og Storbritannia har forpliktet seg til å sikre Syrias og Libanons uavhengighet. När dette vesentlige skritt er tatt, innrömmar vi villig at Frankrike skal ha den dominerende stilling i Syria og Libanon fremför noen annen makt i Europa".

Men det faktum står igjen at araberne venter at briterne skal støt-
te Syria og Libanon i deres krav på uavhengighet, mens Frank-
rike ville se på en slik innblanding som et britisk imperialistisk
anslag for å kaste dem ut av Levanten, tilrane seg deres leder-
stilling der og, med vanlig hykleri ~~skulle~~ legge skylden på
fransk politikk.

Visse engelske representanters oppførsel i Levanten har utvilsomt
styrket og forbitret denne oppfatningen. De ser ut til å legge an
på å utfordre den franske opinion, og derved har de gitt araber-
ne utillatelig store håp om britisk intervensjon. ... De ser på
Stor-Britannia som en forkjemper for arabernes sak, som skal kaste
ut de "uønskede franskmenn" og opprette en arabisk union i takk-
nemlig traktatmessig forhold til Stor-Britannia.

Dette syn er ganske usedvanlig naivt. Det overser en side av bri-
tisk utenrikspolitikk som er om ~~gjort~~ mulig enda viktigere enn venn-
skapet med araberne. Vennskap med Frankrike er en ~~uunnværlig~~ uunnværlig
betingelse for effektivt britisk diplomati, og general de Gaulle
har gjort det ~~klart~~ ganske klart at et åpent sammenstøt i anledning
av Syria ville ha beklagelige følger for forholdet mellom Frank-
rike og England. Det gir også et totalt falsk bilde av Englands
virkelige stilling i Midt-Østen. For øyeblikket har britisk poli-
tikk, i motsetning til fransk, en viss arabisk støtte, men det er
bare ti år siden araberne i Palestina kjempet mot briterne og pro-
blemet de slåss for - den ~~arabiske~~ jødiske emigrasjon i fremtiden - er
fremdeles uavgjort. Det er heller ikke sikkert at ikke ~~de~~ de av-
talene som sikret England en særstilling i Egypt og Irak i løpet
av noen år blir en like stor hindring for et engelsk-arabisk venn-
skap som den avtalen franskmennene foreslår, er det idag. I grun-
nen står Frankrike og England overfor det samme problem - hvordan
de skal forsonne den arabiske verden med deres fortsatte nærvær i
~~Levanten~~ Levanten.

Å fastslå dette faktum er ikke å tilgi det franske diplomatis feil
grep i denne krisen eller undervurdere dens ~~ødeleggende~~ ødeleggende virkning
på arabernes tillit. Men det er oppfordring til briterne om å opp-
gi enhver tanke på nedlatende overlegenhet i deres holdning over-
for Frankrike. De har kanskje ordnet sine forbindelser med Levan-
ten dyktigere, men problemet Palestina er en påminnelse om hvor
usikker og ubetydelig deres overvekt er. Blir resultatet da at
den britiske regjering som ønsker fransk vennskap og er seg be-
visst usikkerheten i sin egen politikk, skal oppgi sine interes-
ser i Syria og Libanon og fullt ut erkjenne Frankrikes særstilling
Man kan hevde at en slik politikk ville forsonne Frankrike og at,
muligvis, hvis britisk støtte ble trukket tilbake, ~~syriske~~ syriske
og ~~libanesiske~~ libaneserne, vilde undertegne den ontalte traktat med R
Frankrike og gøte en status som den Irak har fått. På den annen
side ville en slik politikk skuffe dem, og fjerne den arabiske
verden og etterlate den nære orient i en tilstand av uro og uenig-
het.

Det er vanskelig å avgjøre hvilken av disse to holdninger som vill
være mest skadelig for grunnleggende engelske interesser, ... Det
er ingen tegn til at utenriksdepartementet arbeider for å løse pro-
blemet, intet tegn til en ny tilnærming til Frankrike fo å dis-
kutere åpent problemet i Midt-Østen i det hele og fastslå som et

utgangspunkt det grunnleggende faktum at hverken Frankrike eller
England kan med noe slags utbytte bli stående i Midt-Østen over-
for en fiendsinnset arabisk verden, at begge maktene må finne
en måte å bevise for araberne at nærværet av deres tropper og
deres økonomiske virksomhet er i hele området interesse.
En slik politikk er ikke helt umulig. Dens første skritt ville
være å stille hele vekten ~~av~~ av det engelske og franske diplomati
bak en arabisk union - en føderasjon eller sammenslutning av
Irak, ~~Syria~~ Syria, Libanon, Palestina, Transjordanien, Egypt, Saud-
Arabia og Yemen. Det neste å forhandle om en allianse-traktat med
det britiske og det franske rike. Det tredje, innenfor rammen av
denne alliansen å forhandle om avtaler angående mer spesielle
interesser - for eksempel opprettelsen av felles militære, sjø-
militære og luftbaser, eller sammensetningen av et Økonomisk Råd
for Midt-Østen.... o.s. v.

Det kan være en fristelse for briterne å slå tanken vekk under
påskudd av at Frankrike ikke vil gå med på det. Men sannheten er
heller at England ikke har vist noe tegn til å ville ta spørs-
målet opp. Britisk tendens i utenrikspolitikken er å la det drive
- snart hit snart dit. Resultatet er en nok så usikker oppretthol-
delse av Status quo. Men Status quo er nettopp det som ikke går
lenger, sett fra et fransk og et arabisk synspunkt. Derfor er det
av aller største interesse for England å ta opp hele problemet
på en videre basis og foreslå en ramme som kan tillate at såvel
fransk prestisje som arabisk uavhengighet og britisk strategiske
interesser tilfredses.

Russlands framtidige makt. (Avisutdrag mars -45.)

Chefred. Fr. Severin skriver i lederen i Aftontidningen etter en
del ~~nye~~ innledende bemerkninger:

En ting er klar: Russland vil bli det europeiske kontinentets
dominerende makt. I virkeligheten forekommer den frykt for Tysk-
lands neste overfall, som er grunnlaget for alliansene mellom
Russland og Vestmaktene og for alle forslag til Tysklands be-
handling etter nederlaget kanskje overdreven. Naturligvis ville
et for mildt behandlet Tyskland i et avrustet Europa etter en
viss tid kunne bli en dødelig fare. Men forutsatt at Russland,
England og Frankrike opprettholder en effektiv forsvarsmakt,
synes den tyske fare å være minimal. Russland er ganske visst
mer ødelagt en Tyskland i øyeblikket, men lykkes det for Hitler
å kjempe like hardt for hver fotsbredd tysk jord, som tilfellet
er for øyeblikket og å framtvinge den brendte jords taktikk,
vil det gå en meget lang periode før Tyskland kan reise seg.
Russland har mer enn dobbelt så mange innbyggere som Tyskland
og har dessuten en meget høyere fødselsprosent. Derfor vokser
Russlands befolkning meget hurtigere enn Tysklands. Etter (-la
oss si 50 år) vil Russland ha en befolkning på bortimot 300
millioner mennesker mot Tysklands ca. 70 millioner. Russlands
innbyggerantall blir større enn hele Vesteuropas.

Den gamle balanse mellom stormaktene på det europeiske konti-
nent kan definitivt anses for å tilhøre en svunnen epoke.
Såfremt Russland ikke faller fra hinannen - hvilket det ikke er
noe som tyder på - kan ingen europeisk stormakt eller selv en
koalisjon av stormakter oppveie Russland. Den eneste militære

makt som muligens kan terkes som balanse mot Russland, er samtlige øvrige europeiske stater eller det britiske imperium og Amerika tilsammen. Men den sist nevnte arbalansering kan ikke finne sted på Europas kontinent. Der må Russland bli den dominerende.

Kanskje kan dette ansees for å være en europeisk fredsfaktor. Hvis ingen makt føler seg sterk nok til å vove en krig med Russland, kan freden på det europeiske kontinent ikke bli utsatt for svære forstyrrelser. Framfor alt, hvis Englands samarbeid med Russland kan opprettholdes, er en større europeisk krig definitivt forhindret. Ethvert forsøk på å gjøre denne kombinasjon makten stridig vil uvegerlig være dømt til å mislykkes. I hvert fall må den tyske fare ansees for å være ugjenkallelig forbi. En tysk-russisk allianse mot det øvrige Europa er naturligvis tenkelig, men den vil i såfall bli dominert av Russland. Det er et annet problem, hvorledes Russland vil hevde sin nye maktstilling. Dets erobringer er hittil blitt motivert, og kan motiveres med hensyn til dets egen sikkerhet. Ganske visst er nasjonalismen vokset i Russland, men intet beviser, at de internasjonale idealer, som ligger til grunn for Sovjetrepublikken, er oppgitt. Likesåvel som en lang nasjonal oppdragelse av tyskerne har kunnet gjøre dem til aggressive røvere, må en oppdragelse på de sosialistiske idealers grunn ha oppbygget russernes respekt for andre folks rett. I hvert fall har russerne ikke hittil, med de unntakelser som kan motiveres med dets egen sikkerhet, bestridt andre folks rett til å leve og ordne sine samfunn etter sitt eget hode.

Chiang i Kina. Time 22. januar 1945.

Sin vane tro sendte Roosevelt en personlig observatør til Kina, Mr. Mike Mansfield. Han framla resultatet av sine iakttagelser for kongressen i januar og Time gjengir hans inntrykk slik:

Da Mansfield forlot USA var han sikker på at Kinas største problem var tilførseler. Han ble derleilge nok til å forandre mening ... Jo mer han så og hørte jo mer ble han overbevist om at Kinas alvorligste problem var kløften mellom Kuomintang og Kinas kommunister som regjerer over 90.000.000 kinesere.

"Det største problem idag, sa han, er mangelen på enighet innenfor Kina selv. Kuomintang blir mer og mer forhatt for hver dag på grunn av redselen for armeen og skatteoppkrevernes holdning, det viser opprørene blandt bondebefolkningen, kritikken fra provinsstyrene, og studentenes opprør mot utskrivningen... Generalissimoen ser skjævt til kommunistene fordi han føler at de er for sterke og kan bli et problem for Kuomintang hvis de ikke blir stanset..."

"Kommunistene lager sine egne lover, samler inn sine egne skatter, utsteder sine egne penger. De er mer opptatt av landbruksreformer enn av å lage revolusjon... de er vel disiplinert... Som våpen bruker de erobrete japanske geværer og når de ikke har geværer, bruker de spyd og klubber. Sovjet sender dem ingen hjelp."

"Blandt deres svake punkter er deres hellighet (de betrakter seg selv som fromme korstogsfarere og velgjørere) deres kjennskap til den ytre verden er primitiv, der er en sosial forskjell mellom dem og de er totalitære på sin egen måte. Deres force er at de har en god militær styrke som blir anslått til omkring 600.000 mann, og det er mer demokrati i deres del av landet enn i resten av Kina."

"Kommunist- og regjeringstropper som kunne bli brukt til å bekjempe Japan blir brukt til å blokere hverandre. Det forekommer meg at både kommunistene og Kuomintang er mer interessert i å bevare sine egne respektive partier for øyeblikket og har vært det i de siste to år, enn de er i å fortsette krigen med Japan. Hvert parti er mest interessert i sin egen status fordi de begge føler at Amerika garanterer seiren."

Mansfield mente at Chiang-Kai-Sheks nylig rekonstruerte regjering ga løfter om vilje til å fullføre visse hårdt trengte reformer. Krigsminister Chen Cheng syntes bestemt på å forbedre Kinas dårlig ernærte, dårlig trenete og dårlig ledete hær, utenriksminister og for øyeblikket sjef for kabinettet T.V. Soong syntes å være vel valgt til å stoppe Kinas økende inflasjon og sivile profitjageri. Men, undret Mansfield, "har Chiang gått langt nok, eller har han tenkt å gjøre det, og er det ennå tid?"

Med hensyn til hovedproblemet innrømmet han at det var lettere å snakke om enighet enn å virkeliggjøre den. Han tilkjennega Chiangs siste tilbud til kommunistene: 1) anerkjennelse som lovlige parti, 2) utstyr til den kommunistiske arme på like fot med regjeringshæren, 3) plass i regjeringen.

Kommunistene avslo tilbudet. De var redd de bare skulle få ubetydelige poster i regjeringen og at deres arme ville opphøre å eksistere.

Mansfield sluttet med å si at Amerika hadde nå engang bundet seg til Chiang og at de måtte holde fast ved ham. Han var den eneste, sa han, som kunne løse den flokte situasjonen fordi han "tross alt, er Kina."

En ungarsk folkehelt (1813-1845.)

Den ungarske folkerepublikkspresident i årene 1918-1919, nåværende ordfører i Ungarns Store Råd i London, grev Michael Karolyi, fyllte nylig 70 år.

Grev Karolyi, landets nest rikeste aristokrat, eier av 180.000 tønneland jord og andre veldige rikdommer, planla oppdeling av de store eiendommer til de fattige bønder. Han begynte med å dele opp sine egne godser. Ungarn var ennå i 1918 et rettsløst land for mengden. Bønder og arbeidere hadde ikke

en eneste representant i parlamentet, hvor folket - som med sine forskjellige nasjonaliteter gikk opp til 8 millioner - bare hadde 7 representanter blandt de tilsammen 413 riksdagsmenn. Karolyi fikk lovfestet alminnelig og hennelig valgrett, presse-, forenings- og forsamlingsfrihet og full politisk og sosial likestilling for alle nasjonaliteter i Ungarn.

Dette gjorde Karolyi forhatt av aristokrati, lavadel og stor-kapital. De intrigerte mot ham og den tapte krig, som Karolyi helt fra begynnelsen hadde motsatt seg, stormaktenes forhåndsbeslutning om å dele opp Ungarn, deres villighet til å høre på aristokratene og endelig økonomiske og sosiale vanskeligheter, gjorde at Karolyi måtte gå av.

Han forlot landet og har siden kjempet for sine ideer i utlandet. Kontrarevolusjonen i Ungarn og de forskjellige Horthy-regimer beslagla hans formue og fordelte den blandt kontrarevolusjonens menn og bekjempet den emigrerte revolusjonsleder med alle midler. Tross alt forble Karolyi det ungarske folks frihetshelt.

"Karolyi skal komme tilbake og dele opp storgodsene", var folkets parole. Og nå er han på vei hjem.

Etter utbruddet av den nåværende krig xstillet Karolyi seg i spissen for motstandsbevegelsen, som stadig vokste i størrelse og tilslutt førte til dannelsen av den nasjonale regjering, en frukt av Karolyis utrettelige virksomhet. Etter krigen kommer vi til å få vite mer om dette.

Karolyis forbindelse med arbeiderklassen var allerede før den første verdenskrig meget intim og siden den tid er kameratskapet bevart uforandret. I hans regjering satt for første gang i Ungarns historie sosialdemokrater. - Den 17 februar 1919, avla han i en bemerkelsesverdig og dramatisk tale sitt troskapsløfte til arbeidernes kamp og mål: "Jeg står plikttro på revolusjonens og det sosialdemokratiske partis side".

Fattig på gods, men moralsk og åndelig rik opplever nå Karolyi sine ideers seier. Den nasjonale regjerings program faller sammen med hans: Frihet og uavhengighet for Ungarn, slutt på tyskorienteringen, vennskap med demokratiene og framfor alt med Russland og Tsjekkoslovakiet, gjennomføringen av jordbruksreformen, demokratisering av Ungarn, politisk og sosial framgang for bønder, arbeidere og demokratiske intellektuelle.

I et brev han nylig har skrevet til en venn i Stockholm sammenfatter han sine planer i noen setninger:

"Vi tilbakeviser tanken på amnesti. Jeg vender tilbake for å hjelpe til med å virkeliggjøre våre høye ideer. Jeg kommer til å kreve tilbake den formue som rettsstridig er fratatt meg, men ikke for egen regning.. Jeg vil gi formuen til de samme som jeg ga den til for 26 år siden: de jordløse bønder. Vi må også avsløre og anklage de nasistiske forkjempere for oktoberrevolusjonens program for å lære den villedte ungdom den første folkerepublikks høye ideer å kjenne, og for å rense demokratiet for alle åpne eller forkledte fiender. Til mitt siste åndedrag vil jeg kjempe for at Ungarn skal bli uavhengig og for at folket skal bli fritt og gå en lykkelig framtid imøte".